

Alexandrie

Egypt starý i nový

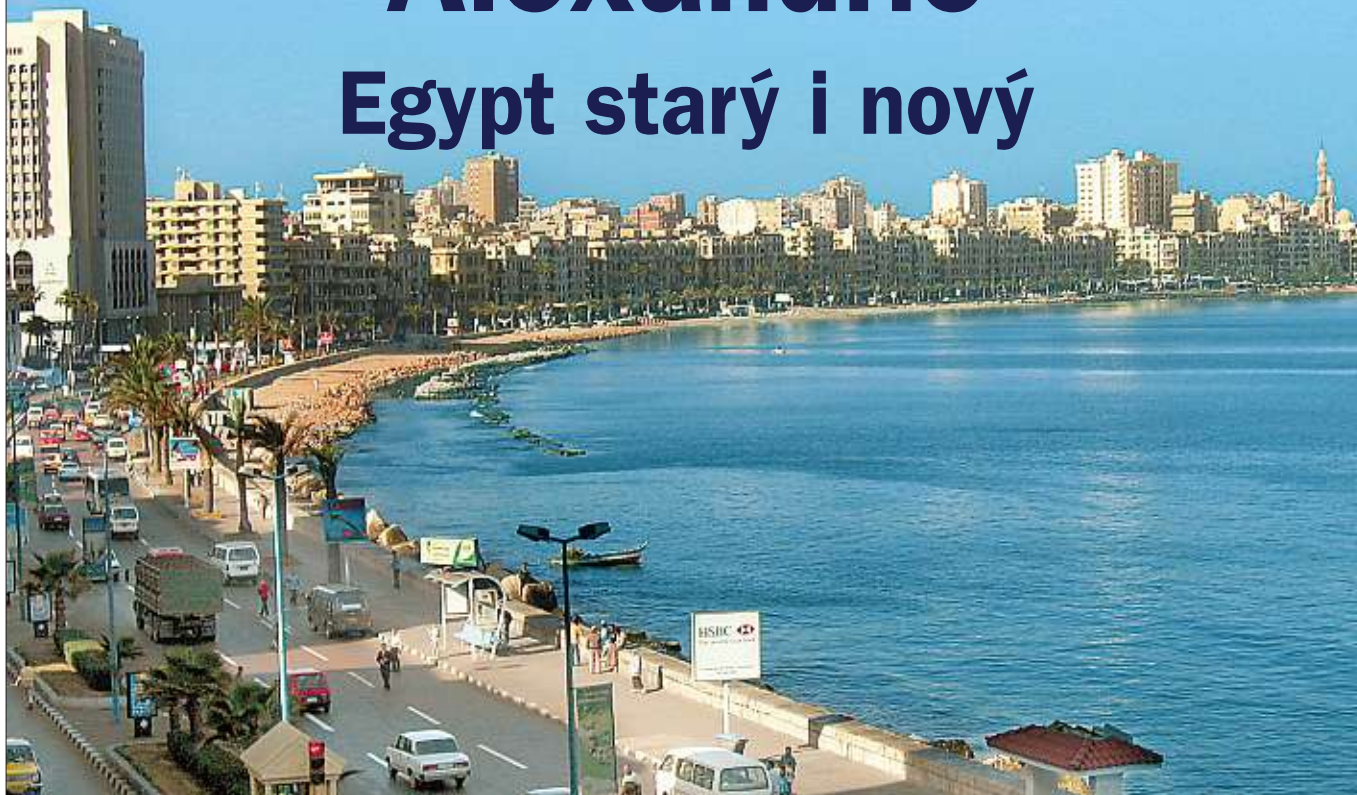

FOTO: ŠTEPÁN VÍTEK

Egypt jako turistický pojem znamená především starobylé lokality v údolí Nilu a moderní letoviska u Rudého moře. Jen nemnoho návštěvníků zavítá dál, do nedozírných pouští ve středu a na západě země či na pobřeží Středozemního moře. A právě tady, na severu, při mořském pobřeží leží přitom jedno z nejpodivuhodnějších míst minulého i současného Egypta: Alexandrie, kdysi chloubka starověkého světa a dnes druhé největší město země.

Od Alexandra Velikého k Napoleonovi

Není na světě mnoho míst, kde bychom mohli užít příměr o zašlé slávě a vstávání z prachu a popela s takovým ospravedlněním jako právě v Alexandrii. Město založil, jak jméno napovídá, Alexandr Veliký při své výpravě do Egypta v roce 331 př. n. l. a určil jej za místo, které mělo sloužit jako politické a kulturní centrum jeho říše. O velkolepou výstavbu antické Alexandrie se ale

postaral teprve po vojevůdcově smrti Alexandrův generál Ptolemaios. Tehdy zde vznikaly stavby vyrovnávající se nádhře Atén či Říma a město se záhy rozvinulo ve významný námořní přístav. Starověká Alexandrie se také stala nejuznávanějším centrem vědy, umění a filozofie celého antického světa. Symbolem múz byla slavná alexandrijská knihovna, která tehdy chovala neuvěřitelné množství půl mi-

liónu svazků knih. Moc a vzhlas města korunoval gigantický maják Faros, brzy zařazený mezi sedm starověkých divů světa (stavba vzala zasně při zemětřesení v roce 1303).

S koncem starověku ovšem sláva Alexandrie upadla a vpád muslimských armád v 7. století n. l. znamenal definitivní konec staré slávy. Ve středověku se kdysi miliónové město změnilo v pouhou rybářskou vesnici. Obrat k lepšímu přinesl

až Napoleonův vpád do Egypta roku 1798. Alexandrie se stala zase důležitým přístavem, po otevření Suezského průplavu sem přišly britské a francouzské investice a dnešní město je opět významným hospodářským centrem s možná až pěti milióny obyvatel.

Divadlo uprostřed města

V dnešní Alexandrii sice nebudeme stavby souměřitelné s aténskou Akropolí či římským Koloseem, ale vnímavý návštěvník zde přesto objeví mnoho zajímavého. K vyvolání plastického dojmu o starověkém Museionu či Kleopatřině paláci budeme zatím potřebovat nejspíše hodně představivosti i studium archeologických publikací, zato však můžeme sledovat fascinující proces postupného odkrývání starověkých staveb na světlo boží.

Vždyť přímo v centru Alexandrie dnes zeje obrovská prázdná plocha, z níž již byl vydobyť krásně zachovaný římský amfiteátr a několik

Bibliotheca Alexandrina